

ТИЖНЕВИК - REVUE HEVDOVMAHAKE - ТРИДЕНТ
UKRAINIENNE

Число 28 (628) Рік вид. XIV. 10 липня 1938 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 10 липня 1938 року.

В кінці цього місяця липня надходить як раз 950-та річниця з часу дуже значної події в життю Української Нації, а саме — охрищення України-Руси.

Одповідно до цієї дати наш журнал готується і цьому свято-ві буде присвячено окреме число.

Сьогодні ж напередодні свята, у час підготовки до нього, можемо лише побажати, щоби це свято, до якого горячково готуються українці, як на рідних землях, так і на еміграції, було переведено, як найімпозантніше, як найвеличніше.

Свято це мусить перейти тим більше величчє, що Велика Україна, під московською окупацією перебуваючи, не зможе ніяк цього ювілею одсвяткувати, не може воздати шани і гольду славному князеві Рівноапостольному Володимирові, що дев'ять-сот п'ятдесят років тому назад охристив Русь-Україну.

А особливо це свято повинно величчє перейти серед православно віруючих, тому, що віра наша з дідів прадідів, Великим князем Володимиром на Україні заведена, — переслідується чужим окупаційним режимом, і, не дивлючися на усі переслідування й утиски, ще з більшою силою живе в наших серцях, горить, як світло негасиме, у наших душах.

Християнська віра — доґма, українська віра-традиція, століттями виґравована в життю нашої нації, кров'ю і чинами наших предків-лицарів і батьків-героїв освячена — ця віра є в основі єства Української Ідеї.

І святкуючи в цьому місяці дев'ятьсот п'ятидесятиліття хрищення України-Руси, ми, українці, підкреслимо живу силу самої Ідеї України, покажемо її велич невимірчу і могутню.

Готуймося ж достойне до цього величного свята.

ПО ТОЙ І ЦЕЙ БІК КОРДОНУ

Коли б хтось ще мав якийсь сумнів відносно органічного зв'язку політичних подій по той і цей бік большевицького кордону, то їх сучасний стан міг-би цей сумнів остаточно розвіяти. Коли московський уряд найбільше наблизився до Європи шляхом приступлення до Ліги Націй, то знайшлося не мало прихильників Москви в межах різних великодержав, які пророкували, що наслідком цього зближення буде злагіднення большевицького режиму та зреформовання його в «буржуазні» дусі. Ці москвофільські пророки помилилися лише наполовину. Сталін знищив справді ґрунтовно рештки «соціалізму» в большевизмі. Стахановщина полишила далеко позаду себе всі найогидніші форми старого «буржуазного» визиску Європи і Америки; і вона шириться невпинно далі, стахановці лютують далі не лише в копальнях, хліборобстві, промислі і транспорті, а й у війську, в школі, в науці, в мистецтві і т. д. В багатьох галузях життя стахановщина вже дійшла до абсурду, але своїх останніх меж очевидно ще не досягла. Недавній указ про додаткову оплату комбайнерів за кожний кілограм вимолоченого збіжжя понад норму не лише відкриває широке поле для марнування збіжжя, а й робить колхозників справжніми кріпаками «знатних» комбайнерів, яких вони мусять обслуговувати занедбуючи власну роботу.

Але злагіднення політичного режиму ССРСР ця «буржуазна» еволюція ані трохи не принесла. І це доводить найкраще, що не господарські чи суспільні відносини є міродайними для напрямку розвитку ССРСР, а політичні, себ-то національно-політичні. До Женеви було запрошено Московщину в цілях, що були зрозумілі для кожного: вона мала служити противагою національно-соціалістичній Німеччині. Щоб не бути глиняним горшком між європейськими великодержавними казанами, мусіла Московщина пересті спішно мобілізацію не лише своїх військових сил, а консолідацію суспільно-політичних сил ССРСР. На перешкоді до цього стояла перед усім українсько-московська боротьба. Хоч Скрипник і галицькі большевики, що виемігрували на Україну, були не більше «агентами Німеччини і Польщі», ніж Любченко, Гринько, Затонський, Косіор чи Петровський, але присутність їх серед тих соток тисяч українців, що брали участь у війні України про-

ти Московщини поруч з німецькими і польськими вояками, та серед мільйонів тих, яких було виховано в традиціях цієї війни, просто не відповідала «протифашистівським» завданням Московщини в Європі. Тому то й по приступленні московського уряду до Ліги Націй розпочалась нова доба жорстоких переслідувань на Україні, що не лише триває досі, а й прибирає все більші розміри та все більш нелюдські форми.

Намагаючись підпорядкувати Україну планам московського імперіялізму в Європі причинилися самі московські можновладці в значній мірі до того, що між боротьбою поневолених націй проти Москви в межах ССРСР та політичними подіями в Європі втворювались все тривкіші взаємовідносини. Отже не буде пересядою сказати, що остаточна ліквідація участі Московщини в співробітництві європейських великодержав та ліквідація участі «українських» большевиків в політичних справах ССРСР логічно і органічно пов'язані між собою. Московщина, що приступила до Ліги Націй для участі в політичній і мілітарній оточенні Німеччини, а потім взяла найдіяльнішу участь в утворенні «протифашистівського» фронту «демократичних» держав, опинилась по 4 роках початкових успіхів і пізніших поразок фактично перед протимосковським фронтом великих держав. По втраті надії викликати збройний конфлікт в Європі з Барселони і Праги, по загідненні відносин між Прагою і Берліном і по загальнім обуренні викликанім всюди провокаційними погрозами барселонського «уряду» по адресі Італії продиктованими з Кремля, виголосив Літвінов дуже зрезигновану передвиборчу промову в Ленінграді, яка викликаєда нестриману веселість по цілій європейській пресі. І справді, чи може бути щось більш комічне, ніж Кремль, завдання якого бачить Літвінов в тім, щоб «попереджати і остерігати» Європу. Цей несподіваний «ідеалізм» з боку Московщини, що перебуває фактично в стані політичної облоги не лише з заходу, а й з сходу, здивував-би кожного, хто б йому повірив. Але таких справді дуже небагато.

Коли в початку останньої московської офензиви проти Європи разом з женецькими спільниками Москви показалися старі большевики на Україні небезпечними, то більш ніж зрозуміло, що в межах ССРСР, який перебуває в стані облоги, нема місця вже й для української культури, навіть і для національної «лише по формі» і «соціалістичної» змістом. Тому-то поруч з закінченням понурої трагікомедії виборів до Найвищої Ради відбувається на Україні несамотивий похід нищення всіх проявів національного життя та найбільш безоглядного московщення, тому-то по кількократнім вищенні і перечисненні совітського і партійного апарату на Україні, вичищується з нього тепер вже не якихсь там «ворогів народу», а фактично просто українців з походження. Чи відбуватиметься прилюдно процес українських сепаратистів заповіджений на липень, чи ні, це питання цілком другорядне. Сучасні відносини між Україною та Московщиною ні у кого вла-

ство ніяких сумнівів не викликають. У всякім разі цікаві ілюстрації цих відносин дає п. Бурмистенко в «Правді» з 19. червня. «Ворогів народу», зізнання яких він наводить там, він зазначує лише початковими літерами М. К. О. і т. ін., але їх «злочини» змальовує він досить докладно. Ці «вороги народу — буржуазні націоналісти» діставалися «підступно» на чільні становища в партійних і совітських установах, компромітували наклепами і виключали масою «порядних» комуністів та заступали їх своїми людьми; апеляції виключених ховалося і нищилося масово. В однім лише Донецьким Обкомі було недопущено до ЦК КПБУ 2000 апеляцій. Коли ж ці «скривджені порядні комуністи» знаходили нарешті «правду» у «батюшки» Сталіна та його посіпак на Україні, то й тоді місцеві «вороги народу» противилися визнати їх виправдання. Досі є ще на Україні 15.000 комуністів, яким дозволено повернутися в лоно партії, але які ніяким чином не можуть дістати партійних білетів, скаржитися гірко п. Бурмистенко. З другого ж боку 3.825 «порядних» комуністів лише протягом останнього часу «згубили» свої партійні білети, себ-то продали тим-же самим «буржуазним націоналістам», що діставшись «підступно» на чільні становища розпочнуть знов переслідувати «порядних» комуністів. Отже й нові несамовиті процеси, на які натякає п. Бурмистенко в «Правді», нічого у відносинах між українським населенням та московською окупаційною владою не змінять.

Те, що відбувається тепер на Україні, є фактично остаточною ліквідацією КПБУ, яку 20 років тому утворив самий московський уряд для поборення українського визвольного руху. Ліквідацією останніх могиоканів «українського» большевизму Чубаря, Затонського, Петровського та інших дрібніших кінчиться ціла доба українсько-московської боротьби. Політичній фікції «Радянської України» ми ніколи поважнішого значіння не надавали, але варто зазначити тепер, що сама Московщина знищила тепер тих, яким в 1918 р. доручила скласти «український радянський уряд».

Старі, українські з походження большевики, що служили досі Кремлю, були з національно-державного погляду зрадниками, але вони всеж були українцями, і яко такі мали де-яку змогу спираючись на свої традиції ширити далі національно-політичну зраду на Україні, але пп. Хрущови, Коротченкови, Бурмистенки і т. ін., що прийшли невідомо звідки і так-же зникнуть без сліду, є очевидними і остільки дрібними агентами московського уряду, що й саме їх національне походження властиво нікого цікавити не може.

Не є ніяким випадком, що остаточну ліквідацію старих українських большевиків пристосував московський уряд до виборів до Найвищої Ради УССР, щоб здемонструвати перед Україною і Європою наявність злуки між Україною та Московщиною і по цій їх ліквідації. Але ця парламентарна комедія надто наївна в своїм анахронізмі, щоб вона могла зробити на когось вражіння. Рік 1938 надто різниться від 1918 року. Тоді в добі утворення

РССР виглядало й утворення УССР принаймні ймовірним, тепер же в добі очевидного занепаду СССР, в добі найлютішого терору московської олігархії під проводом Сталіна, вивершення парламентарної структури України являється остільки безталаним, жалюгідним фарсом, що його навіть трагікомедією наіменувати не можна.

Про большевицьку брехню з 1918 р. не можна сказати, що вона мала короткі ноги. Вона кульгала справді все більше, але продержалась два десятки років і завдала безмірно великі шкоди Україні. Не можемо й не потребуємо заперечувати того, що пп. Петровські, Любченки, Скрипники та інші Затонські спромоглися 20 років тому збаламутити найтемніші верстви української нації, завдати зрадницький удар в спину геройській армії Петлюри і заплямити перед світом Україну наявністю збольшеvizованих елементів серед її населення. На остаточну реабілітацію довелось чекати Україні два десятки років. Реабілітація України не є розуміється ще реабілітацією старих большевиків українського походження. Своєю смертю чи кінцем иншого роду вони своїх злочинів цілком не спокутували і заподіяного лиха навіть в малій мірі не направили. Але сучасний очевидний кінець «українського» большевизму в особах його найчільніших представників, доводить цілому світу те, чого самим українцям доводити не треба, а саме, що ніякого українського большевизму ніколи не було й не могло бути, що большевизм на Україні був лише виявом змосковщення, примусовим зацепленням московської суспільно-політичної недуги, поневоленням московським імперіялізмом. Але те, що знали і знають українці, мусить знати тепер і цілий світ. Українську пресову службу та цілий український інформаційний апарат поставлено тепер перед черговим політичним завданням, зробити в Європі всі потрібні висновки з факту ліквідації цілого старого проводу КПБУ. А саме, коли українських большевиків нема, то нема очевидно й ніякого українського большевизму, як його й ніколи не було. Отже цілий большевизм є лише московським національним рухом, рівнозначним з московським імперіялізмом. Коли ж нема ані українських большевиків, ані українського большевизму, то нема очевидно навіть і найменшої частинки української нації, яка годилась-би на приналежність до СССР. Отже й той розділ совітської конституції, який надає кожній Союзній Республіці право виступити зі складу СССР, був-би більш ніж колись актуальним, коли б він не був найганебнішим взірцем безглуздої московської демагогії.

Обірвання останніх органичних зв'язків між Україною та Московщиною відбувається майже одночасно з припиненням кожного політичного співробітництва між західними великодержавами та Московщиною. Останні великі збори прихильників Москви в межах «народнього фронту» в Парижі та одночасна мобілізація всіх прихильників Москви серед англійської опозиції доводять виразно, що своєї дотеперішньої руйнівної акції в Європі Мос-

ковщина ані трохи не припинила. З цього погляду «остороги і попередження» Літвінова заслуговують справді деякої уваги.

Сучасні політичні події по той і цей бік большевицького кордону дають українському національному проводу нову нагоду зажадати належне нам місце в протимосковськiм фронті Європи.

М. Данько

ДЕ ЩО ПРО СОВІТЬСКУ «БАТАЛІСТІКУ»

В Москві недавно відбулася виставка, присвячена 20-тиліттю червоної армії і воєнно-морської флоти ССРСР...

Оскільки взяти під увагу те, що, і як кажуть «Ізвестія» — «ні один наркомат не присвячував і не присвячує мистецтву стільки уваги, та не виявляє і не виявляє над ним стільки опіки, як це робить наркомат оборони...», — то легко можна прийти до висновку, що ця виставка мусіла бути чимсь надзвичайним.

Тим більше, що наркомат оборони має до своєї диспозиції і цілу армію. Маємо на увазі не армію — джерело натхнення совітьського мистця, а армію мистців. Бо-ж, як каже «заслужений діяч мистецтв» Є. Кацман, — «наша країна така чудова, що червоноармійці являються в ній одночасно й мистцями, а мистці, оскільки буде потрібно, стануть червоноармійцями і з радісним почуттям підуть захищати свою чудову батьківщину...»

А, крім того, й саме зацікавлення Кліма Єфремовича Ворошилова совітьським мистецтвом, як нас інформує совітьська преса, датується далеко не сьогоднішньою датою... Та й наказ совітьським мистцям був досить виразний і «всеоб'ємлющий»: Належало освітлити «геройські будні» червоної армії «вздовш і впоперек»... Належало лише «серйозно і вдумливо простудіювати історію червоної армії і мистець міг знайти величезну кількість найбільш різнородних тем»...

«Перекоп, Волочаєвка, поля України і Білорусії, гори Кавказу, степи Туркестану»... то ті позиції, якими рекомендувалося зацікавитись совітьським «мистцям-червоноармійцям...»

* * *

На виставці було представлено... 450 експонантів совітьського малярства, різьби та графіки, з яких совітьська преса згадала 25-30 праць. Тематика дійсно широка, але переважають картини далеко не баталістичного змісту. Що ж «в творчому натхненні хвилює душу совітьського мистця?» І як виявляється совітьське мистецтво з покладених на нього завдань — зброїти дух робітничо-селянських мас?

Було на виставці трохи картин, присвячених «історичному шляху червоної армії», — «Гібель начдiва», «Національная бригада в поході», «Удар под Курмояром» і ин. Було й трохи присвя-

чених флоті: — «Ворошилов на «Марате», «Подводная лодка», «Тревога на «Марате»...

Картина «Утро офіцера» представляє, напр., руїну і безладдя після нічної п'ятики в мешканню царського офіцера. Їй проти ставиться картина — «Семья командира», яка показує його в оточенні родини, серед родинної гармонії, любові і певного добробуту. Давній картині Рєпіна — «Проводи новобранця» протиставлено тут кілька полотен, автори яких стараються показати, що призив і виїзд новобранців до червоної армії обходиться без сліз розпачу: — «Весьоліє проводи», «От'їзд колхозніка в армію»... і т. д.

Більшість з згаданих пресою експонантів становлять одначе ріжнومانітні теми, присвячені «безграничній любові і високому почуванню обов'язку перед країною», інакше кажучи, — присвячені окремим епізодам з життя і відпочинку червоної армії. До них належать: «Купаньє коней», «В гостях у шефів», «Красноармейци по радіо слухають доклад тов.Сталіна о проекте конституції», «Сестра милосердія», «Купаньє краснофлотцев», «Парусние гонкі», «Красноармеець за мольбертом» і ин.

* * *

Ріжно захоплювались совітські щоденники на вид цих, представлених їм на виставці, експонантів. Багато похвал дістав і воєнмін, і червона армія, і поодинокі мистці, і саме баталістичне мистецтво... Але всеж таки, навіть найбільш лагідна совітська критика не могла обійти де-яких питань і фактів, що заслуговують і на нашу увагу.

Річ не в тому що, як кажуть «Ізвестія», в де-яких картинах «відчувалися сліди поспіху, невикінчености, було видно слабкість рисунку, непродуманість мистецької розв'язки і композицій»... Це дрібниця...

Цікавішим для нас вже є висновок тих же «Ізвестій», що совітська «баталістика ще перебуває на заранні свого розвитку», бо «молоді мистці лише починають пробувати на цьому ґрунті свої сили», а старі мистці, які пройшли баталістичну клясу в Академії Мистецтв «переспівують старі мотиви на новий лад»...

А ще більш цікавим буде для нас «напуствіє» тих же «Ізвестій», які кажуть: «більшість наших мистців показує червону армію, як культурну силу, — на учебі, в часи спортової треніровки і т. д. А між тим не можна забувати, що показ червоної армії, як збройної сили є не менш вдячним і важним завданням совітських баталістів»...

* * *

Якось не везе Совітам з баталістикою в совітському мистецтві...

Преса кричить: «Баталісти вперед! Батьківщина кличе вас! Червона армія — то багатоще джерело натхнення і тем до всебічної творчості!...»

А совітський «баталіст», або переспівує старі передреволюційні мотиви, або йде на ці заклики і з під його мистецького пензля виходить: «Купання коней», «Купання червонофлотців», «Червоноармійці при радіо», і «Червоноармійці при мольберті»...

ВЦК

Л И С Т З П А Р А Г В А Ю

На мій перший допис по цю країну, що його було вмішено в «Тризубі» з 9 січня 1938 р.ч. З (603) і передрукований в де-яких краєвих часописах, я почав одержувати багато листів з різного роду запитаннями.

Пишучи перший допис, я мав надію, що, коли він попаде до рук читачів, а тако-ж кандидатів на приїзд до Парагваю, то він трохи спинить імміграційний рух. Але ж видно я помилився. Останніми часами, майже з кожною поштою одержую багато листів, на які не маю можливости усім відповісти. Листи надходять з різних місцевостей рідних земель, як тако-ж з різних країн і частин світу. Пишуть з Північної Америки, Канади, Китаю, Австралії, Африки. Я раніше просив на відповідь присилати міжнародній поштовий купон. Де-які листи приходять з оплаченою відповіддю, а здебільшого — без нічого, і кожний чекає на відповідь. Тому хочу цим шляхом, через пресу, дати відповідь тим, хто не одержить від мене цієї листовної відповіді.

Імміграційні синдикати в краю працюють, як видно, не зле. Нові іммігранти прибувають з кожним трансатлантичним пароплавом. Країна швидко колонізується, майбутнє «гарне». Алеж кожен переселенець, як тільки ступить на «обітовану землю», цілковито губиться, та хіба нема від чого? Не думайте, любі земляки, що тут та Америка, яку ви собі уявляли! Ви думаете, що тільки там зле, де ви живете, ні тут, ще багато гірше. Нехай кожний себе уявить в глухому пралісі і без доріг на віддалі 20 чи 30 кілометрів від міста. Можна подумати, що це не так зле, аджеж люде селяться один за одним, то і дорога мусить бути. Це правдиво, але я знаю таких, що живуть уже по року і більше, а дороги до них нема. Подумаете, може, що ледащо, зробити не хоче? Ні, часами хочеться, але не можливо, бо у цій країні є різні перешкоди. Перешкоди є природні, але є також і інші. Нового переселенця дивує те, що на яку-б він колонію не пішов, то кожний старий колоніст продає свою «шахро», чому ж це так, дивується новий?

Відповісти на це можна так. Тут у Парагваю бути рільником не те-що у Європі. Тут кожний мусить учитися наново і привикати до нових обставин життя й культури. Хліборобство тут тяжке тому, що тут на перших початках не орудь і не сіють (не думайте, що живуть, як Божі птиці, що не орудь і не сіють), тут сапкою орудь і кілком поміж пнями садять і так добиваються першого куска кукурузяного хліба. Безумовно, що з бігом часу через два-три роки вже можна орати сяк-так поміж пеньками. Ото-ж боротися два-три роки мало хто витримує, а вирішають кидати усе, продають зайняту і частинно розкорчовану землю і тікають світ за очі — шукати отой справжньої Америки, про яку мріяли у краю. Багато з новоприбулих повертають свої оглоблі назад до краю і цим збогачують чужі кішени.

Питає мене один добродій чи міг би він тут найти роботу, як агроном. Ні, пане агрономе, тут для вас роботи нема. Пише другий: як так—ви пишете, що там добре, де нас нема, аджеж мого сусіда син виїхав рік тому, а вже батька забрав, значить добре. Відповідаю: таких випадків дуже багато, що син батька забірає або брат брата, чи кум кума і т. д. Але ж їхня тут зустріч не весела. Знаю один випадок, що батько сказав до сина: краще був ти тебе на світ не родив, що ти мене так старого звів. Вони живуть уже більше року по сусідски, але між собою не говорять. Випадків ріжних дуже багато. На землю нарікати тут не можливо. Вона родюча, родить усе гарно. Але ж біда в тому, що країна має лишень внутрішній ринок, майже нічого не експортує, крім бавовни. Бавовна теж у цьому році дуже на ціні упала. А цим самим — підупала охота колоністів до плантації бавовни. Уряд веде широку пропаганду за посів пшениці, на яку і колоністи покладають свою майбутню надію, що буде з того — покаже будуччина.

Питають чи правда, що кукурудза родить двічі на рік? На тому самому полі — ні. Але ж посадка починається у серпні і до 5 грудня. Себ-то садити можна 4 місяці, що кожний колоніст і робить. А робить це тому, що угадати не можна чи буде дощ, коли вона цвіте. Коли попаде засуха, то посів пропав, садять другу, на тому ж місці, а перша йде на годівлю скота і т. д.

На однім і тім же куснику землі можна сіяти пшеницю, а по збірці пшениці садити бавовну, тому що перша сіється у травні, у вересні збирається і зараз можна садити бавовну. Одне і друге виходить добре, коли відповідна погода.

Земля тут майже червона, не думайте, що глина, ні, звичайно собі червона, правда чорної тако-ж не бракує. Але ж це уже не так добра, як червона. Чорна трапляється по компах (пасовиськах).

Де-хто питає про ціни на ріжні предмети. Ця відповідь тяжка тому, що у Парагваю валюта дуже низька, наприклад 1 пезо аргентинське коштує 70 парагвайських, 1 долар американський коштує 3 пезо і 30 сен. арг.— 1 пезо арг. коштує 1 зол. 65 грошів польських. А ціни споживчих продуктів у Парагваю такі: 1 кіло м'яса волового — 20 пезо, 1 кіло цукру крайового — 21 пезо, імпортованого 23 пезо, 1 кіло рижу — 25 п., 1 кіло хліба — 25 пезо, 1 кіло картоплі — 30 п. (дорожча за хліб і за м'ясо). Продукти колоністів — 1 кіло кукурдзи — 5 п., фасолі — 4 п., пшениці — 15 п., фісташків — 8 п., бавовни — 13 п., 1 дюжина яєць — від 15 до 50 п. (залежить від пори року). Худоба майже вся продається на аргентинську валюту. Ціни ріжні. Коні й корови від 50 і до 100-120 арг. п. за голову, худоба страшно подорожчала, майже на 75 відс. з приводу великого попиту нових колоністів.

Податків на землю поки що нема. Але ж на вози, ровери, собаки (останні тільки по містах) уже є і не малі. Наприклад, патент на віз коштує річно 500 парагвайських пезо, ровер — 200, собака — 180. Обов'язково шарварк останній від віку, від 6 день до 12.

Жити досить тяжко, але ж життя помалу організовується.

Т-во «Просвіта» працює задовольняюче і на користь колоністам. Не дивлючися на мізерний стан наших колоністів, а тако-ж на несвідомість праця уперто продовжується і дає свої наслідки на національно-культурній ниві. Не дивлючися на те, що наші вороги не сплять і шкодять нам, як і де тільки зможуть. Заходами центральної Управи Т-ва «Просвіта» було улаштовано у м. Енкарнасіоні великодушну службу Божу і освячення пасок. Відправив службу наш улюблений місіонер Української Автокефальної Православної Церкви п. О. Тихон Гнатюк. Не маючи ні своєї домівки, ні церкви змушені ми були провести усю урочистість у хаті п. Павла Кузьмовича. Не дивлючися на те, що погода показувала на дощ, людей збиралося багато, були присутні майже з усіх близько міста розкинутих колоній. Служба Божа випала дуже урочисто, также гарно співав хор під орудою п. Павла Орловського. Чергове завдання Т-ва «Просвіта» побудувати церкву у м. Енкарнасіоні. Для цього вже обрано будівельний комітет, який має зайнятися збіркою пожертв, а також і будовою самої церкви. Уже обрано у м. Енкарнасіоні відповідний і гарно положений ку-

сок землі: це як раз ріг двох головних вулиць — Портової і тої, яка веде на залізничний двірць, а тако-ж проти мійського парку. Власник хоче трохи забагато за землю, щось біля 1.000 арґ. пезо, але ж надіючися на те, що нам українське громадянство допоможе посильними жертвами на цю високу ціль.

При Т-ві «Просвіта» існує рухома бібліотека, яка складається з 195 томів ріжних книжок, брошур та журналів, які у більшості подаровані нашими українськими національними організаціями, як то Бібліотекою ім. С. Петлюри в Парижі, Гуртом Старших Пластунів «Україна» (Прага), видавництвом «Червона Калина» (Львів) та поодинокими особами, як п. Я. Олексюком (Брюсель), п. Слободяном (Н'ю-Йорк) та п. Малярчуком (Пів. Америка), Але ця маленька бібліотека не може задовольнити усіх бажаних читати. Книжки читані і перечитані, попит великий, а нових нема, а придбати нема за що. Тому цією дорогою Т-ва «Просвіта» звертається із закликом до всіх національних установ, а тако-ж і до окремих осіб з проханям про допомогу книжками, щоби ми тут на чужині в пралісах не здичавили. Поміч ваша, це поміч нашій ідеї, для якої ми живемо, для якої ми боремося і будемо боротися, аж поки живі будемо. Діти наші будуть вам вдячні за те, що ви тепер не допустите, щоб вони подчивили, а прищепите у них любов до нашої великої Страдницьі Матері України. Жертуйте усі, хто що може. А ім'я кожного жертводавця буде записане золотими літерами в історії української колонії в Парагваю.

Кінчаючи допис цей звертаються до вас, мої земляки, з пересторогою, коли вам рідна земля не горить під ногами, коли у вас забезпечений кусень хліба — сидіть і не рипайтеся і не шукайте щастя за морем. У морі утопите батьківщину та дідівщину, а тут щастя не знайдете. Тут щастя не було і не буде. А тримайтеся тої чорної риллі, яка так рясно покроплена нашою і наших предків кров'ю. Мені, яко політичному емігрантові з Великої України, який лишав крок за кроком ріжні лани під градом куль, здається тепер, що краще було б умерти на рідній чорній риллі, аніж отут на чужині поневірятися.

А в тім, хто хоче таки уперто сюди їхати, то хай бере з собою багато терпіння й запасів енергії.

Іван Мартинюк

Наколи хто ще має де-які запити, нехай пише. Радо відповім по змозі. Моя адреса стара: Juan Martyniuk, Almosen Ukrainiano. Encarnacion Paraguay.

БІЛОВІЖЖА В 12-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

29 травня б. р., в 12-ту річницю смерти Головного Отамана, урочистий поклін його пам'яті зложила і українська колонія в Біловіжжі.

Не дивлючись на досить значну відлеглисть, на свято прибули численні гості з Гайнівки та інших еміграційних осередків. О год. 12-ій була відслужена панахида, під час якої співав хор, що складався виключно з дітей. Після панахиди в помешканню Відділу відбулась академія. Учасників свята було так багато, що годі було помістити їх в помешканню Відділу, а тому академія відбулася на подвіррі в спеціально збудованому з зелені повільоні.

Академію відчинив Голова Управи Ф. Водяницький. Він же виголосив і довшу доповідь, присвячену пам'яті Отамана, дух якого з могили кличе нас до дальшої боротьби, до завершення розпочатого діла визволен-

ня України. Хор відспівав «Журавлі» та інші пісні, діти виконали спеціальну сценку, присвячену Отаманові та продекламували декілька віршів. Присутні сфотографувалися. Відбувся спільний чай.

Дивлючись на цю численну родину, яка збиралась на це свято з далеких і різних околиць, не зважаючи ні на відлеглисть ні на тяжкі умови життя, — мимоволі приходять на думку, що не вмер ще вояцький дух серед української еміграції...

Д. Р.

З МІЖНАРОДНЬОГО ЖИТТЯ

— С о в і т с ь к і з н а к и .

Дипломатичною сенсацією останніх двох тижнів був той факт, що невтручальний що-до іспанських справ Комітет у Лондоні воскрес, так мовити із небуття і не тільки воскрес, тоб-то його підкомісії стали збиратись, але й одногосно він прийняв рішення, яке до певної міри могло б спричинитися до поліпшення скаламученої на заході ситуації.

Справа така. Після майже цілорічних пересправ між державами, що беруть через своїх представників участь у Комітеті, — а держав тих багато, більше десятка, і між ними єсть навіть і такі далекі од Іспанії, як Чехословаччина; після трудних, довгих, двозначних і заплутаних дискусій в самому Комітеті, — з рештою всі пристали до плану, виробленого англійською дипломатією, згідно з яким має бути зпочатку організований перепис чужих добровольців на іспанському театрі війни та в його заплілі; потім вивіз тих добровольців туди, звідки вони до Іспанії прибули, а для того, аби вони знов там не з'явилися, посилена буде, з одного боку, морська контроля, а з другого — закритий франко-іспанський суходольний кордон.

Таке рішення прийняте було Комітетом на вимогу Англії й Італії, бо ці держави, як відомо, склали були між собою погодження, але не могли його переводити до життя, бо умовою здійснення тої згоди поставлена як раз реалізація вказаного плану вивозу добровольців і зв'язане з ним визнання за обома ворожими іспанськими сторонами міжнародних прав бєллігерентів. Більше за всіх противились тому планові Совіти, як наявно заінтересована сторона; противились навіть тоді, коли всі інші члени Комітету стали по боці англійців. Із за цього спротиву Комітет перестав був навіть збиратися, і здавалося, що він так назавжди й замре. Не вмер він тому, що за останній час змінилася де-що політична ситуація Франції, бо, як подає французька преса, французька дипломатія стала на всі сто відсотків підтримувати Англію в іспанських справах, а крім того, сучасна французька влада не тільки не ставиться до Італії несприятливо, а навпаки хоче рішуче в цьому дипломатичну секторі наподобити Англію й до кінця погодитись з Італією. Тому французька дипломатія взяла на себе завдання зломити Совітський спротив що-до англійського плану. І вона того досягла. Ми не нашли у французькій пресі якихось інформацій з цього приводу, але в газетах союної з Францією Чехословаччині (N a g o d n e P o l i t i k a) читаємо, що —

«Совіти дали свою згоду тому, що на передодні рішучого засідання французька влада в своїй ноті до Москви, сенс якої «був дуже ясний, дала їй зрозуміти, що коли Совіти будуть і надалі робити труднощі в невтручальному Комітеті, то це в значній мірі зле відбилося б на франко-совітських взаєминах».

Текст вказаної чеською газетою ноти не опублікований, але не виключено, що це як раз вона була претекстом для статті Вл. Ормесона, відомого публіциста й освідмленого політика, що, поставивши себе на місце французького міністра закордонних справ, сказав, ніби то від його імені, такі слова на адресу Совітів, чи їх представників, у «Le Figaro»:

«Або ви дасте нам спокій й з вашими субсидіями як у самій Франції, так і в Іспанії, і тоді ми згодні вести разом з Вами реальну політику, — до речі, потрібнішу вам, ніж нам. Або ви не припините вашої подвійної гри. Тоді я віддам вам ваші паси і вже попрошу вас надалі вивертатися з біди, як самі знаєте».

До цього не дійшло; Совіти уступили, — що правда, не в усьому, бо одмовились нарівні з іншими нести витрати по вивозу добровільців, тому що таких із Совітів в Іспанії, мовляв, не має. Спротив Москви в Лондоні зламаний, але які будуть наслідки того там, на місці, — в Іспанії? Бо-ж такі совітські люде мають у кожній своїй грі дві карти, — одну — давнішню, дипломатичну, другу — затайну, комінтернську. Яке буде ставлення що-до цієї справи з боку червоного табору? — запитує тому сам себе цитований вище Вл. Ормесон і відповідає:

«Цілком можливо й те, що Совіти, рішуче одмовившись, — під англо-французьким тиском, — від того, щоб завалити англійський план у Лондоні, одночасно, під рукою спробують завалити його через своїх агентів у Валенсії та в Барселоні».

Слова Вл. Ормесона, як здається, стають пророчими. Бо-ж як раз в час, коли писано ці рядки, газети принесли телеграфічні відомості, що Барселонська влада, яка у весь час косим оком, як і большевики, дивилася на останню працю невтручального Комітету, вважаючи, що англійський план їй не вигідний, тепер проголосила, що в одповідь на авіаційну чинність армії ген. Франка, вона вишле свої літаки бомбардувати не тільки ті міста, що знаходяться під владою іспанських націоналістів, але й міста тих держав, що вона їх вважає відповідальними, хоч би й з части, за бомбардування Барселони, Валенсії та інших її міст. Явна річ, що справа йде про Італію, а може й про Германію. Можна собі тому уявити, які були б наслідки, коли б Барселонська влада справді таки зробила це не на слові, а на ділі. В результаті це були б не добровольці, а впрост італійська армія в Іспанії, а на Півночі, деь на Балтиці могла б зустрінутися й германські війська з совітськими.

Але вже самі слова викликали в Лондоні й у Парижі велику тривогу й тяжке занепокоєння. Бо-ж Барселонська влада сама, без якоїсь поради — тоб-то без поради всесильної там Москви, — не зважилася би на такий виступ, навіть наперед давши знати, що він не реальний, а чисто словесний. Виходить так, що Совіти кинули таки на стіл свою другу, не дипломатичну карту. Для чого? Явна річ для того, щоб не допустити можливості погодження Англії, Італії й Франції, яке стало б передмовою і до дальшого порозуміння з Германією. Як на цьому місці було вказано, таке порозуміння чотирьох великих держав може статися лише без Совітів, а тим: проти них. І Москва всіма силами і всіма методами працює тому проти нього. На сьогодні вона використовує для цього справу іспанську. Що буде використовувати вона завтра, поки що не знати, але щось завжди знайдеться, коли не на крайньому заході Європи, то, скажім, у середині її.

Observer

СИМОН ПЕТЛЮРА *)

(матеріали для бібліографічного покажчика)

(Продовження)

672. Вишнівський, О. Полк. В десяту річницю смерті Головного Отамана С. Петлюри. Над могилою вождя України. «Політ. Інформ. Бюл.», 1936, ч. 5, сс.: [1]-7.
673. Вишнівський, О. Полк. На другий день по трагедії. «Вояк», 1936, ч. 5, сс.: [1] — 2.
674. Вітковський, О. Інж. Симон Петлюра — ідеологія та заповіти. «Тризуб», 1936, ч. 29-30, сс.: 9-10.
675. Возняк, М. Пієтизм Петлюри до Франка. «Діло», 1936, 114, сс.: 3-4.
676. Ганкевич, Левко. Святослав Тагон у Львові. <До взаємин наддніпрянської й галицької революційної молоді>. «Симон Петлюра в молодости», сс.: [63]-77.
677. Головний Отаман Симон Петлюра. «Вісти з Луга», 1936, ч. 4.
678. Данилович, Кость. Кілька зустрічів з Головним Отаманом на Великій Україні року 1919. «Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 16-23.
679. Два величних спомини. Іван Франко. Симон Петлюра. «Дніпро», 1936, ч. 9, с. 4.
680. Де ваш розум? Самі себе осмішують. «Нова Зоря», 1936, ч. 36 <935>, сс.: [1]-2.
681. Д[орошенко], В. Живий пам'ятник С. Петлюри. «Життя і Знання», 1936, ч. 5, с. 156.
682. Дорошенко Володимир. Літературна діяльність Симона Петлюри. У 20 [!] ліття смерті. «Назустріч», 1936, ч. 10, с. [1]. 3 іл.
683. Дорошенко. Вол[одимир]. Памяті Симона Петлюри. <Загодні-десятиліття смерті>. «Життя і Знання», 1936, ч. 5, сс.: 130-131. 3 портр.

*) Див. «Тризуб» ч.ч. 21-22 (571-72) з 30.V м.р., 23-24 (573-74) з 13. VI м.р., 26 (576) з 4. VII м.р., 32-33 (582-83) з 22. VIII м.р., 35 (585) з 12. IX м.р., 40-41 (590-91) з 17.X м.р., 43 (593) з 7.XI м.р., 45 (595) з 21.XI м.р., 46 (596) з 28. XI м.р., 11 (611) з 13. III с.р., 12 (612) з 20. III с.р., 25 (625) з 19 VI с.р.

684. Доценко Ол. Полковник. Головний Отаман Симон Петлюра. <У 10-ту річницю його смерті 25. V. 1926 — 25. V. 1936>.
«Гуртуймося», 1936, ч. I-II <XVII-XVIII>, сс.: 19-20.
685. Думки Симона Петлюри.
«Волинь — С. Петлюрі», сс.: 11-16.
686. Єрем'єв, Мих[айло]. Слідами Симона Петлюри.
«Ofinog», 1936, ч. 58, сс.: 2-4; «Час», 1936, ч. 2182, сс.: [1]-2.
687. Жук, Андрій. До характеристики С. Петлюри.
«Симон Петлюра в молодості», сс.: [86]-105.
688. Жук, Андрій. Із споминів про С. Петлюру <1901-1907>.
«Симон Петлюра в молодості», сс.: [18]-30.
689. Жук, Андрій. Симон Петлюра. З нагоди 10-ої річниці смерті. <1879-1926>.
«Літ. Ч. К.», 1936, ч. 5, сс.: 2-5.
690. З думок С. Петлюри <В 10-ту річницю смерті>.
«Український Тиждень», 1936, ч. 22, с. [1].
691. Зіневич, Ніканор. Перша зустріч з Головним Отаманом.
«Літ. Ч. К.», 1936, ч. 5, сс.: 6-7.
692. Кедрин, І. Інші поклоняються традиції — мріють валимо.
«Діло», 1936, ч. 104, сс.: [1]-2.
693. Кедрин, І. Ідея і кров Сим[она] Петлюри.
«Діло», 1936, ч. 114, сс.: [1]-2.
694. Клен. Десять літ...
«Час», 1936, ч. 2162, сс.: [1]-2.
695. Ковальський, М. Сим переможемо.
«Вояк», 1936, ч. 5, сс.: [1]-3.
696. Ковальський М. Симон Петлюра.
«За Незалежність», 1936, ч. 15, сс.: 2-6.
697. Ковалевський, О. Поміж Заходом і Сходом. <В десяту річницю смерті бл. п. Симона Петлюри>.
«Волинь — С. Петлюрі», сс.: 3-7.
698. Когут, Адріян. В 10-літню річницю смерті святої пам'яті Головного Отамана.
«Час», 1936, ч. 2162, с. 3.
699. Королів-Старий, В[асиль]. Кандидат на президента <Згадка>.
«Український Тиждень», 1936, ч. 22, с. 2.
700. Косенко, І. Симон Петлюра в Парижі.
«Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 24-27.
701. Крушинський, Федір. Петлюра й Пільсудський. <В 16-му річницю договору з 22 квітня 1920 р.>.
«Молода Україна», Париж, 1936, ч. 4-5, сс.: 5-8.

702. Kunstman, Zdisław. Wspomnienia o Atamanie Petlurze. <Rozmowa z majorom Leonom Kniaziołuckim>. «Biul. Pol.-Ukrain.», 1936, № 30, сс.: 306-307.
703. Кучабський, Василь. Симон Петлюра в світлі історії. «Дзвони», 1936, ч. 161-163.
704. Лазаревський, Борис. Обличча Симона Петлюри. «Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 27-30.
705. Левинський, Володимир. Наддніпрянська політична еміграція у Львові 1904-1905 р. р. «Симон Петлюра в молодості», сс.: [78]-85.
706. Левицька Г. і Крохмалюк Р. Симон Петлюра на підставі письма. Графологічний нарис. «Назустріч», 1936, ч. 10, с. 4.
707. М. С. Головний Отаману столиці ЗОУНР. Промови през. д-ра Петрушевича і Гол. Отмана С. Петлюри. «Новий Час», 1936, ч. 115, с. 2.
708. Маслов, М. Про молоді літа Симона Петлюри. <Зо спогадіє>. «Волинь — С. Петлюри», сс.: 21-24.
709. Morgałyński. <25. V. 1926- 25. V. 1936>. «Biul. Pol.-Ukrain.», 1936, ч. 21, сс.: 211-212.
710. Myśli s. p. Symona Petlury <W 10-tą rocznicę smerci>. «Biul. Pol. Ukrain», 1936, ч. 20, с. 198.
711. Назарук, Осип. Про Книгу Голубину. Значіння культу героїв і чи Симона Петлюру можна уважати національним героєм? «Нова Зоря», 1936, ч. 36, сс.: 3-7.
712. Народний Трибун. В 10-ті роковини смерти Симона Петлюри. «Новий Час», 1936, ч. 115, с. [1]. З портр.
713. Незагоєна Рана. «Січов. Клич», 1936, ч. 1, с. 4. З портр.
714. Незаслужена почессть. «Правда», 1936, ч. 20, сс.: 3-4.
715. Нечувана профанація. <За «Нашим Стягом»>. «Наш Стяг», 1936, ч. 24, с. 2; «Український Робітник», 1936, ч. 19, с. 2.
716. Огієнко, Іван, Проф. Урочистий в'їзд С. Петлюри до Кам'янця-Подільського 1 травня 1920 р. Уривок споми-нів. «Наша Культура», 1936, ч. 5, сс.: [321] — 331.3 іл. Передрук: «Час», 1936, чч.: 2156-2163, с. 3.

717. Отаманова жертва.
«Молода Україна», 1936, ч. 4-5, с. 2.
718. П. Ш. 10 річниця смерти Головного
Отамана та українська преса.
«За Незалежність», 1936, ч. 20, с. 19.
719. П. Ш. Як повинні ми святкувати 10-
ту річницю.
«За Незалежність», 1936, ч. 18, сс.: 9-10.
720. Памяті Вождя.
«Ми» (весна 1936), ч. VI, сс.: 5-12.
721. Петрів, В. Ген.-штаба Ген.-хор. Із зустрічей
з Симоном Васильовичем Петлю-
рою.
«Гуртуймося», 1936, ч. I-II <XVII-XVIII>, с. 26.
722. Прохода, В[асиль]. Петлюра символ збір-
ного чину нації.
«Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 7-10.
723. [Редакційна передова стаття]. Париж
25 травня 1936 року.
«Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 5-7.
724. [Редакційна передова стаття]. Париж
неділя, 14 червня 1936 року.
«Тризуб», 1936, ч. 23-24, сс.: [1]-2.
725. Петлюра вмер. Хай живе Петлюра.
«Вояк», 1936, ч. 5, с.[1].
726. Петлюра і повстання проти Скоро-
падського.
«Український Голос», Вінніп., 1936, ч. 24, с. 4.
727. Петлюра Симон. Думки про військo й війну.
«Ми», ч. VI., сс.:16-26.
728. Письменний, С. Фрагмент з визволь-
ної боротьби.
«Волинь — С. Петлюрі», сс.: 17-20.
729. По дорозі до мети.
«Час», 1936, ч. 2162, сс.: 2-3.
730. Порш. Микола. На спільному шляху.
«Симон Петлюра в молодості», сс.: [31]-62.
731. Прохода, В[асиль], Підполковник. Симон Пе-
тлюра, Вождь Українського Війсь-
ка.
«Табір», ч. 28/29, сс.: 3-49. З портр.
732. Прохода, В[асиль], Підполковник Інж. Симон
Петлюра — наша віра.
«Вояк», 1936, ч. 5., сс.: 2-3.
733. Рудичів, Ів[ан]. Симон Петлюра в мо-
лодості. >Спомин<.
«Симон Петлюра в молодості», сс.: [3]-17.
734. Русова, Софія. З великих днів. >Ури-
вок із спогадів<.
«Нова хата», 1936, ч. 10, с. 2.

735. С. К а р т и н а . <З приводу 10-ліття смерти Симона Петлюри>.
«Українські Вісти», 1936, ч. 118, с. 2.
736. С а г а й д а ч н и й . П е т р о . « Н е в е с ь я п о -
м е р ! » <На передодні роковин смерти Отамана Симо-
на Петлюри>.
«Новий Час», 1936, ч. 66, сс.: [1]-2; «Дніпро», 1936, ч. 10, с. 3.
737. С а д о в с ь к и й , В[алентин], Н е в и к о н а н и й о б о в ' -
я з о к .
«Тризуб», 1936, ч. 21-22, сс.: 11-12.
738. С а д о в с ь к и й , М и х . П о л к . П е т л ю р і в с ь к і
м а р к и .
«Вісти з Лугу», 1936, ч. 5, с. 3; «Український Філателіст», 1936,
ч. 3-4, с. 3.
739. С а л ь с ь к и й , В . Г е н ш т а б у Г е н . - х о р .
В о ж д ь з л а с к и Б о ж о ї . В о ж д ь - М у -
ч е н и к т а Й о г о з а п о в і т .
«За Державність», кн. VI, сс.: 9-12.
740. С и м о в и ч , В а с и л ь . С и м о н П е т л ю р а у
Л ь в о в і .
«Назустріч», 1936, ч. 10, с. 2.
741. С и м о н В а с и л е в и ч П е т л ю р а . В д е с я т и -
ліття смерти Головного Отамана.
«Неділя», 1936, ч. 20, с. [1].
742. С и м о н П е т л ю р а .
«Час», 1936, ч. 2165, с. [1].
743. С и м о н П е т л ю р а .
«Рідна Школа», 1936, ч. 10, сс.: 148-149.
744. С и м о н . П е т л ю р а . В 10-ліття його смерти.
«Українські Вісти», 1936, ч. 118, с. 2.
745. С и м о н П е т л ю р а . <В 10-ту річницю трагічної
його смерти>.
«Сокольські Вісти», 1936, ч. 6, с. 2. З портр.
746. С и м о н П е т л ю р а . <В 10-ту річницю чину ні для
зиску, ані для слави>.
«Український Сокіл», 1936, ч. 5, с. [1].
747. С и м о н П е т л ю р а . В 10-ліття його смерти.
«Українські Вісти», Львів, 1936, ч. 118, с. 2.
748. С и м о н П е т л ю р а . В річницю його смерти.
«Український Комбатант», Косів, 1936, ч. 1, с. 8.
749. С и м о н П е т л ю р а . Ідейне значіння його історичної
появи.
«Вісти з Лугу», ч. 1936, ч. 5.
750. С і р о п о л к о , С т е п а н . Д о х а р а к т е р и с -
т и к и С . В . П е т л ю р и , я к л ю д и н и . <Сто-
рінка зі спогадів>.
Кал. «Дніпро», 1936, сс.: 34-37.

П. Зленко

(Далі буде)

Н а ш і д і т и н а ч у ж и н і

Ч. 2.

10-го липня 1938 року.

П Е Р Е Д Ч Е Р Г О В И М І С П И Т О М

*(Світла і тіні в праці над національним вихованням
еміграційного доросту)*

Ще не так давно лише одиниці виступали на різних еміграційних зборах, пропагуючи потребу дбайливого відношення до справ підростаючого еміграційного доросту.

Сьогодні справа і потреби української еміграційної дітвори втягнули в свою орбіту вже значну частину нашого поступового еміграційного загалу, для котрого «діти — то наша будуччина», будучина еміграції, будучина справи, за яку еміграція бореться.

Що торкається нашої еміграції у Польщі., то тут ця частина її швидко перейшла від слів до чину і сьогодні в Перемишлі вже стоїть Бурса ім. С. Петлюри — прекрасною ініціативою одиниць і збірним зусиллям загалу створений пам'ятник Вождеві українських визвольних змагань. Сьогодні в Варшаві вже від кількох літ існує Товариство «Рідна Школа на еміграції», яке ставить собі за ціль всебічну опіку над підростаючою українською молоддю. Сьогодні в проєкті — будова бурси для дівчат, реалізацію будови якої взяв на себе Союз Українок Емігранток у Варшаві. В цій низці еміграційних осередків вже існують дитячі садки, бібліотеки еміграційних осередків запроваджують окремі дитячі відділи і т. д.

Це все приклади розуміння потреб національного виховання еміграційного доросту і розуміння значіння його для нашого майбутнього. Це — світла, але є й тіні.

Не будемо повертатися тут до фактів, які навели ми в статті «Фонед» в ч. 1 «Наші діти на чужині»,*) які яскраво говорять про те, що цього світла ще замало, щоби освітлити ними потреби 5.000 еміграційної дітвори у Польщі. Еміграційна дійсність висовує тут ще й інші явища, які грізним memento тяжать над справою національного виховання дітей.

Де-які з цих явищ подає, напр., під «найпильнішу увагу свідомої своїх історичних завдань української еміграції» п. Г. Мироненко в статті «Національне виховання» в «За Незалежність» ч. 5-6 за біж. рік. В цій статті знайде читач, напр., і тип батька, що вже «загубив рідну мову та не розкажує своїй дитині навіть тої чарівної байки, яку сам власним потом і кров'ю на широких

*) Ч. 1 «Наші діти на чужині», див. «Тризуб» ч. 10 з 6. III. 1938 року

ланах України писав»... Тут знайде читач і тип матері, до національного виховання дитини цілком байдужої, бо з українською національною ідеєю нічого спільного не маючої... Тут констатується потребу нагадати де-кому, що «Бурса ім. С. Петлюри не є виключно добродійним притулком, як рівно-ж не є «карним» закладом для нелітніх»... Тут нарікається на те, що «на тисячі прислано гордих заслугами минулого батьків, та лише ст о з них належить до Товариства «Рідна Школа на Еміграції», що «лише одиниці з них виказують належну оцінку і значіння потреби національного виховання дітей»...

Розгорнемо стенограми IV делегатського з'їзду української еміграції у Польщі і в спроводанні керівника культурно-освітньої секції Головної Управи УЦК ми знайдемо згадку не лише про зразково просперуючі дитячі садки, але й про такі дитячі садки, «праця яких полягає виключно на відживленню дітей та принагідному вивченні українських віршів»...

Пригляньмось ближче до еміграційної дійсності і ми побачимо тут ще й інший тип батька, батька, який добре розуміє користі, що випливають з цього «відживлення» дітей, але є байдужий до інших користей, які його дитині може дати дитячий садок...

Ці тіні, зловрочі тіні, які у багатьох викликають крик розпачу: «Рятуймо наших дітей»...

Це тіні, які яскраво говорять про те, що українська еміграція перебуває на передодні нового, чергового й не легкого іспиту.

Здасть українська еміграція цей іспит чи не здасть — від цього залежатиме, яка частина нашого еміграційного dorocry, пройшовши через різні школи, за кілька літ стане в лави борців за незалежність України.

І. Липовецький

МИКОЛА ЛОЗИНСЬКИЙ—ПЕРШИЙ КАНДИДАТ «ФОНЕД'У»

Після обговорення з представником Головної Управи УЦК д-ом П. Шкуратом справи раціонального зужитковування, заснованого при «Тризубі» «фонду опіки над еміграційною дитиною» — «Фонед'у», — Редакція «Тризуба» постановила признати стипендію в розмірі 15 зол. місячно круглому сироті **Миколі Лозинському**, яку виплачувати з моментом приміщення його до української школи і Бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі.

Микола Лозинський — син померлого українського політичного емігранта і б. підстрашини Армії УНР б. п. Франца Лозинського, уродився в 1928 році, віри православної. До сьогодні перебуває він під опікою Голови Відділу УЦК в Івацевичах, п. П. Сухина.

З ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ

(Перегляд дитячих садків в поодиноких еміграційних осередках у Польщі)

Дитячий садок набирає великого значіння в національному вихованню дітей в наших еміграційних обставинах.

Питання дитячих садків обговорювалось і на IV-ому делега-тському з'їзді української еміграції у Польщі, де в спровозданні керownika культурно-освітньої секції Головної Управи УЦК д-ра П. Шкурата пригадувалось учасникам з'їзду, що в праці над вихованням дітей мусять гармонійно працювати і взаємно себе доповнювати: родина, школа і оточення.

Але чи завше родина емігранта може виконати ті завдання, які на неї покладаються? Своя школа — далеко, оточення — переважно чуже... Ясною і зрозумілою стає тут роля дитячого садка, який значній частині наших найменших може дати хоч на деякий час і те рідне оточення, і ту початкову українську науку, і ті перші діточі вражіння, які зафіксовуються в пам'яті на ціле життя.

Для заснування і правильного функціонування дитячих садків, як чули ми це на IV-ому з'їзді, необхідні три річі: зрозуміння і посвята батьків, гроші і фахові сили. Напруженою працею всіх тих, кому лежить на душі будучність нашої дівтори, а тим самим і нашої справи, ламалося перешкоди, які існування дитячих садків знаходило на своєму шляху. Дитячі садки існували і існують в цілій низці еміграційних осередків і ми маємо можливість в цьому числі «Наші діти на еміграції» приглянутись до життя і праці принаймні де-яких з них.

В Українській Станиці в Каліші.

В Українській Станиці в Каліші налічуються 93 дітей емігрантів, з них 20 вчащає до дитячого садка. Тут виховуються вони в українському дусі, вчать початкам науки та бавляться. Кожна дитина в дитячому садку одержує вистарчаючий сніданок. В зимові місяці, крім того, діти відживляються траном. Засоби на провадження дитячого садка достарчає Управитель Станиці. На повному утриманні Станиці є крім того троє хлопців півсиріт, а для трьох хлопців півсиріт Управа Станиці що місячно надсилає допомогу в розмірі 30 зол. до Бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі, де ці діти перебувають.

Навчання в дитячому садку провадить п. Софія Собко. Моментів, які перешкождали би розвитку дитячого садка не має, що в великій мірі належить завдячувати Управителеві Станиці полк. І. Литвиненкові, який вживає всіх заходів, аби дітям в садку прийти з найбільшого допомогою.

ДИТЯЧИЙ САДОК В КАЛІШІ

В Каліші дитячий садок — передшкілля провадить Управа місцевого Відділу УЦК на чолі з підполк. С. Скрипкою. До дитячого садка вчащає 55 дітей, з яких половина знаходиться в дошкільному віці. Серед дітей є діти, як членів так і не членів Відділу, але всі вони оточені тут однаковою опікою.

Навчання в дитячому садку відбувається три дні на тиждень, в вечірніх і ранніх годинах. По-обіді вчащають до садка ті діти, які в годинах ранніх ходять до інших шкіл. В програм навчання входить: історія та географія України, декламації, співи, оповідання та різні забави. Діти одержують сніданки, які складаються з кави, а переважно з молока та хліба. Дитячий садок відчуває потребу в книжках для старших дітей і в різних забавках — для дітей молодших.

Більшість дітей, що вчащають до дитячого садка є дітьми бідних і безробітних українських емігрантів. Багато з них не має змоги регулярно вчащати до дитячого садка, бо в зимі не має теплою одягу та відповідного взуття.

На перешкоді нормальному розвитку дитячого садка стоїть брак матеріальних засобів, бо на провадження садка Управа Відділу навіть в сьогоднішніх кризових часах видає до 150 зол. місячно.

Свої добрі поступи в науці діти виявляють підчас різних дитячих імпрез та підчас Різдвяної ялинки, яка і тут стає свого роду переглядом досягнень в національному вихованню дітей.

Дитячий садок в Олександрові Куявському

Олександровський Відділ УЦК налічує в своєму осередкові до 80 дітей, в тому в шкільному віці до 40. Старанням Управи Відділу та при грошовій допомозі Головної Управи УЦК в 1934 році було засновано тут дитячий садок для дітей шкільного і дошкільного віку. До садка вчащало 14 дітей. Навчання в садку відбувалося 2-3 рази на тиждень, а праця над вихованням дітей давала добрі наслідки. Діти старшого віку вчилися читати й писати по українськи, знайомлено їх з початками історії та географії України, з життєписами і чином наших національних героїв та видатніших людей і так ин. Підчас урочистих свят з дитячого садка завше виступали з декламаціями, які робили на присутніх гарне вражіння. Дітей, що вчащали до дитячого садка, відживлялося, а засоби до цього надсилала Головна Управа УЦК.

В половині 1937 року Управа Відділу втратила власне помешкання, що негативно відбилося і на регулярній праці над дітьми в дитячому садку.

Є одначе надія, що цей стан річей не триватиме довго і що в недовгому часі існування дитячого садка ввійде в своє нормальне русло.

Дитячий садок провадить п. Д. Дяченко.

В Відділі УЦК в Барановичах.

Одною з перешкод для нормального функціонування дитячого садка є тако-ж і розпорошеність членів Відділу по різних околицях міста. Це особливо дається в знаки в організаційній праці Відділу УЦК в Барановичах, де які члени якого мешкають в відлеглості 30 км. від міста. Одначе і тут не забувається про національне виховання дітей. В літню пору досить часто забирають дітей та вчать їх початкам науки, знайомлять з українською мовою, піснею і танцями, обдаровують подарунками і солодощами. В зимі — єдиною оказією зібратись для дітей є диточа ялинка.

Всіх дітей у Відділі — 31, в тому 21 в шкільному віці.

В дитячому садку в Ковлі.

Розкидані по закутках м. Ковля й околиць, українські еміграційні родини позбавлені можливости провадити власний диточий садок. Головною причиною цього несприятливого явища треба вважати слабкі матеріяльні обставини й специфічні умовини еміграційного життя.

Одначе і в цьому, по силі змоги, дається раду. Вже від кількох літ українське громадянство м Ковля, при грошовій допомозі Луцького Воеводства та Ковельської Мійської Управи що-літа уряджує дитячі садочки. В попередніх роках уряджувалися вони Українським Клубом «Рідна Хата» й Т-вом «Союз Українок» у Ковлі.

В минулому році український дитячий садок, до якого вчашали і діти українських емігрантів провадив «Союз Українок». Провідницею і виховательною садка була п. Женя Цешинська. Релігію викладав п.-о. І. Губа, настоятель української православної Св. Благовіщенської церкви в Ковлі.

До дитячого садка вчашало до 80 душ дітей. В добру погоду діти проводили час і навчання в парафіяльному садку, в негоду — в сторожівці при церкві або в приміщенні «Союзу Українок». Дітей виховувано в українському дусі та відживлювано безплатними сніданнями й обідами. Дітвора дуже охоче відвідувала садок, а чого всі були безмежно задоволені.

По закінченню садка діти урядили «дитячий вечір» — вечірку з виставою, різними пописами, піснями, танцями, декламаціями та забавами, викликаючи щире вдоволення вихователів, батьків та й інших дітей.

Б а т ь к и і д і т и в роковини смерти Т. Шевченка в Білостоці

В цьому році роковини смерти Тараса Шевченка в Білостоцькій колонії обходили батьки і діти.

Б а т ь к и організували 10 березня б. р. урочисті сходи, присвячені пам'яті Великого поета України. Широку і змістовну доповідь про життя і творчість Т. Шевченка виголосив інж. Данило Савенко. Цю доповідь закінчив він словами протоієрея Мацієвича, виголошеними над труною поета: «На найвищій Дніпровій горі лежатиме прах його і як на горі Голгофі видно було хрест Господень з цілого Єрусалиму і Юдеї, так само видно буде хрест його і по цей, і по той бік нашого славного Дніпра». Ці символічні слова яскраво характеризують значіння Т. Шевченка для українського народу.

Співом «Заповіту» закінчено було урочисті сходи батьків.

Д і т и відсвяткували роковини смерти Кобзаря України 20 березня б. р. в тому ж помешканні Відділу УЦК. На свято прибуло до 20 дітей в супроводі їх батьків. На діточих обличчах — святочна повага... Очі звернені на портрет Поета... Голова Відділу полк. Л. Писанюк звертається до батьків з короткою промовою і закликає їх виховувати своїх дітей в українському дусі, щоби добре володіли вони українською мовою, а коли повернуть на Україну, то щоби нічим не відрізнялися вони від дітей там вихованих...

Починаються діточі виступи. Анатолій Мілер, ученик VI класи народної школи, виголошує старанно приготовлений реферат про життя Т. Шевченка, гарно змальовує він дитячі та сирітські літа Поета, неволю і визволення з неволі, науку, а після терпіння за той бідний і забутий Український Народ, передчасну смерть Поета... «Ми, діти українські, будемо вірні науці Великого Поета, — заявляє він. — Будемо любити свій нарід»... На закінченні свого реферату закликав він всіх присутніх встати і хвилиною мовчання вишанувати пам'ять Кобзаря України.

Діти декламують... Майстерно декламує учениця 1 класу гімназії Галя Богдан уривки з поеми «Сон», бадьоро декламують, а потім і співають українські пісні Галя і Міля Молютівна та Борис Сухоставський. Гарно декламують вірші Зіна Гула та Ө. Рибалко...

Після цієї офіційної частини діточої академії, діти дістали подарунки — портрети Т. Шевченка, С. Петлюри, Андрія Лівіцького та ин. (діточі премії «Тризуба»), потім засіли вони за стіл і заїдали смачно різні смаколики та ласощі...

Багато праці в улаштуванні цього дитячого свята положили п. Сухоставська і п. Молютова і за це їм належить велика і щира подяка.

Діточе свято в Здолбунові.

3 квітня б. р. в Здолбунові відбулася діточа академія, присвячена Т. Шевченкові, організована місцевою філією «Союзу Українок». В академії взяли участь і діти українських емігрантів. Велика подяка за працю над організацією академії належить п. д-р Ірині Пріснєвській.

Даймо рідне друковане слово найширшим масам української дітвори

Під цим наголовком містить «Діло» з 6-го травня б. р. статтю Я. Татомира, в якій закликає він українське громадянство до більш активного творення дитячих бібліотек.

«Вселюдна школа, — пише автор, — це тільки малий вступ до поважнішої освіти, яку можна здобувати, передусім через книжку. З другого боку — наша дітвори рветься до рідної книжки.»

«Маємо розмірно багату дитячу літературу. Маємо 4 прекрасні дитячі журналики. Треба їх тільки кинути у найширші маси нашої дітвори, треба їх тільки масово кинути у найтемніші навіть закутки наших земель»...

Вважаючи, що по-за дитячими садками, друковане слово є могутнім засобом масового виховання дітвори, автор закінчує свою статтю закликом: «Даймо рідне друковане слово кожній українській дитині! В кожному українському селі — українська дитяча бібліотека!...»

Питання, яких торкається автор, є більш ніж актуальні і в життю нашої еміграції, гаслом якої на сьогодні тако-ж могло би і мусіло бути: «В кожному еміграційному осередкові — українська дитяча бібліотека! Даймо рідне друковане слово кожній еміграційній дитині!»...

Українська дитяча періодика.

«Українське дошкілля» — місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкіллях і питанням суспільної опіки. Адреса Редакції: Львів, Руська, 3. Річна передплата виносить — 5 зол., піврічна — 3 зол. Поодиноке число коштує 50 грош.

Т-во «Українська Захоронка» у Львові в березні місяці б. р. почало видавати місячник, присвячений вихованню дітей в родині і в дошкіллях. Виходячи з того, що «дошкільний вік — це най-

важніша доба людського життя, це час найінтенсивнішого духового і фізичного розвитку», — Видавництво докладає всіх старань, щоби стати належно енциклопедією для всіх, хто стоїть близько дошкільної дитини, щоби «прийти з допомогою у тій важній і відвічальній праці усім провідницям садків, захоронок і батькам».

Поруч з матеріалом, освітлюючим організаційні та методичні питання «Українське Дошкілля» містить й багато матеріялу практичного значіння. В сталому відділі: «З нашої практики» — в березні, напр., знаходимо: «Загальний огляд занять на березень», в квітні—«Що робимо в дошкіллі в квітні?» і т.д. Оповідання, вірші, описи іграшок-саморібок і ин. заповнюють решту сторінок журналу.

В наступних числах «Наші діти на чужині» буде поданий огляд інших дитячих періодичних видань.

Редакція.

Б у р с а і м . С . П е т л ю р и
п е р е д н о в и м ш к і л ь н и м р о к о м .

Управа Бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі оголосила на сторінках «За Незалежність» умови прийняття дітей до Бурси в 1938-39 шкільному році:

В наступному 1938-39 році за утримання кожної дитини вже разом з наукою в школі Управа Бурси побиратиме 20 зол. місячно. Сироти по б. військових армії УНР прийматимуться безплатно на підставі зложених прохань відповідними організаціями й опікунами, які зобов'язуються матеріяльно допомогти цим сиротам. Прохання про прийняття до Бурси належить надіслати до 10 серпня б. р. на адресу: Управа Бурси Przemyśl, ul. Chocimska 41, Dr. P. Szkurat.

В неділю, 17 липня с. р. у 18-ту річницю лицарської смерти генерального - штабу генерал - хорунжого

ЕВГЕНА МЕШКОВСЬКОГО

що минула 9 липня с. р., в Українській Православній Церкві о 10 год. зранку відправлено буде панахиду за спокій його души.

З нагоди свята 950-ліття охрищення Руси-України в неділю 17-го липня 1938 року в Українській Православній Церкві в Парижі (96, Blvd. Auguste Blanqui, Paris 13-) о 10 год. 30 хв. буде одслужено урочисту

СЛУЖБУ БОЖУ З ВОДОСВЯТТЯМ,

підчас якої замість концерта посилення Церковним Хором під орудою п. К. Миколайчука буде вперше виконано «Гімн Св. Володимирові» муз. п. Ю. Пономаренка.

По обіді о 15 год. 30 хв. в салі М. в Maison Mutualité, 24, Rue St.-Victor, Paris 5. Métro Maubert-Mutualité розпочнеться **УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ** присвячена цій великій події Української Нації.

Програм академії складатиметься з докладу, що його виголосить протоієрей Іларіон Бриндзан, Настоятель Православної Української Парафії у Франції, та концертної частини, в якій виконано буде крім кантати присвяченій Св. Володимирові відповідні до свята твори.

Як на урочисту службу в Церкві, так і на академію з нагоди цього величного свята всіх українців запрошує складений для переведення цього свята

КОМІТЕТ

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

— На могилі Пана Головного Отамана С. Петлюри. На 12 річницю смерті Пана Головного Отамана С. Петлюри б. Вояки армії УНР в Омекурі зібрали відповідну суму грошей і переслали до Парижа на ім'я п. ген. штабу ген. хор. О. Удовиченка, щоб поставити на могилі С. Петлюри кілька вазонів живих квіток. Прохання наших земляків з Омекуру виконано і могила була прикрашена кількома вазонами. На збірку цю склалися грошима такі особи: п. п. Салій, Половик, Досич, Собакар, Возний, Орлик, Іщенко, Рак, Варицький, Гадзінський, Третяк, Уданович і Щепан.

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

— В місяці червні поступили пожертви грошові від: Міжорганізаційного Комітету вшанування пам'яті С. Петлюри в Празі — збірка на підп. лист підчас Академії й панахиди — 358.50 кор. ч., Уряду УНР — 800., Мистецького Гуртка «Думка» в Труа — збірка — 41 фр., Відділу б. українських вояків у Льєжі — збірка підчас Академії — 50 фр. фр., Проф. В. Горбачевського з Мукачева — збірка — 72.25 фр., Філія Військ. Т-ва в Мобежі — збірка — 20 фр., Дм. К. Даниленка — 150 фр., Ред. «Тризуба» — 300 фр., Україн. Народного Дому у Ванкувері (Канада) — збірка — 127.80 фр., Укр. Громади в Шанхаю — збірка підчас Академії — 253.45 фр., філія Військ. Т-ва в Крезо — збірка — 50 фр., збірка від Земляків Покійного Головного Отамана —

Полтавців — 90 зол., філія Військ. Т-ва в Шалеті — збірка — 180.50 фр., філія Військ. Т-ва в Регоні — збірка — 40 фр. і п. Кумчаря — 5 фр.

— До Представника Бібліотеки в Польщі поступили від: інж. Л. Биківського — 10 золот. пол., Миколи Ушинського — 1 зол., Фаустина Прокопова — 5 зол., Укр. Добродійного Т-ва в Крем'янці — збірка — 21.35 зол., Полікарпа Вовка — 1 зол., Проф. М. Дудицького з Стрия — 2.50 зол., Пан. отця І. Губи — 4 зол., інж. І. Кобилка — 5 зол., П. Шкурата — збірка на Козацькій Могилі в Олександрові Куяв. підчас Свята — 8.10 зол., Сергія Шкутя — 5 зол., В. Мироновича — 5 зол.

— Пожертви книгами та иншими річами поступили від: Як. Олексюка з Бельгії — 1 кн. і дві гравюри, інж. М. Сціборського — 3 кн. по два прим. п. Вонархи-Варнака (Гренобль) — 3 пам'ятки, п. О. Журавля — 1 пам'ятка, п. Поліщука (Париж) — 9 кн. і 2 журнали, проф. С. Сірополка — 2 екс-лібриси, п. Лагутенка (Париж) — 1 кн., проф. Дм. Дорошенка (Варава) — 1 кн., Ред. «Тризуба» — 2 кн., інж. Іл. Хмелюка — 2 кн., 1 журнал і 1 пам'ятка, п. В. Цимбала з Аргентини — 1 газета, Видавництва І. Тиктора у Львові — 1 кн., від Пласту на чужині (п. Нечай) — 2 світлинні й колекції марок пластових, проф. Р. Смаль-Стоцького — 1 кн. і колекція гравюр, П. Холодного з Варшави — 5 екс-лібрисів, Д-ра Юр. Липи з Варшави — 1 кн., й 1 світлина, В-ва Народної Справи — 1 кн., Україн. Економічного Бюра в Варшаві — 1 кн., Ред. «Тризуба» — 1 кн., п. Й. Кастаньє — 4 кн. і журналів, І. Хмелюка — 1 кн., П. Є. Онацького з Риму — 1 кн., і журнал та пам'ятка, від пані Мл. Липовецької з Італії — 6 кн. Ю. Литвинен-

ка (Париж) — 1 кн., Вид-чої Сп-ки «Діло» — 1 кн., В-ва «Гарт» зі Львову — 1 кн., Укр. Громади в Шанхаю — 2 світлини, Муз. В-ва Торбан — 4 зол.ш. нот, п. Сергія Гладкого (Париж) — 6 альбомів цікавих і цінних його праць по декоративному мистецтву та 4 мистецьких журнали, В-ва «Світ Дитини» — 1 кн., Іл. Косенка — 1 кн., пані П. Козицької з Праги — 1 кн., С. Нечая — 1 кн., Комітету дружби народів — 3 кн., пані О. Маніловської — 7 кн., 16 прим. художнього видання матери малярки С. Левицької Ред. Тризуба — 3 світл.

Всім жертводавцям та прихильникам Рада Бібліотеки складає глибоку подяку.

У Польщі

— Концерт у Варшаві Українського Національного Хору ім. Лисенка у варшавській опері відбувся 16 травня с. р. Програм концерту складався з двох частин: пісень у виконанні хору під диригуванням полк. С. Сологуба та «Вечерниць» Ніщинського у супроводі оркестри під проводом проф. Євгена Москвичева, запрошеного із Львова.

Про успішні виступи хору найліпше свідчать ті рясні оплески, якими зустрічала аудиторія, українські пісні: «Ой, на горі пшениченька» й «Червона калина» — О. Кошиця та «Вітер повіває», «Ой, устану я в понеділок» — М. Леонтовича. Нестриману бурю оплесків викликала в'язанка Г. Давидовського — «Бандура». Со-ло й дуети, що на них багата ця в'язанка, у виконанні таких артистичних сил, як Пухальська й Сікорська, змусили навіть найбільше неуважних, яким як раз при виконанні гарних творів приходить охота порозмовляти з сусідкою чи сусідом, — покинути всі розмови.

В пісні «В чарах кохання» аудиторія мала нагоду послухати справді мистецький дует п. Пухальської та п. Черкавського.

Дуже добре потім виконано бу-

ло «Вечорниці», в новій, вдалій оркестровці В. Губинського, під батугою Є. Москвичева. Молодь, що складала хор, була дуже добре зіграна і виступала з повним успіхом. Ролі було відіграно вільно, декорація й костюми — задовольняючі.

Прикрасою співів були голоси пань Нольє-Мазуркевичевої та Пухальської. «Закувала та сива зозуля» викликала зрозумілий ентузіазм аудиторії. Виділявся в цій пісні тенор п. Любинського

Після концерту хорові піднесено було вазон прегарних квітів.

Чужинців на салі багато не було, а українська колонія представлена була досить чисельно.

В. с. —

Подяки

Управа Відділу цією дорогою складає щиру подяку братам-воєнкам Армії УНР у Франції за їх жертвенність на заклик Управи до складення пожертв на будову «Хати Козака» в Плотичному.

Голова Управи А. Гурич.
Секретар І. Толочний
Плотично 20. V. 1938 р.
(Польща).

Підписний лист філії військового Товариства б. Воєнків Армії УНР в м. Ліоні, на збірку пожертв на закінчення будови хати в Плотичному (Польща). — Підстава: Відношення Українського Центрального Комітету відділ в Плотичному від 23. 12. 1937 р. ч. 123.

1) Наливайко — 5 фр. фр.,
2) Швець — 5, 3) І. Зільник — 5,
4) Хемій — 5, 5) Мазовський — 5,
6) Ларіончук Марко — 5, 7) П. Василенко — 5, 8) А. Рудько — 5,
9) Ганченко — 10, 10) Т. Сачко — 5, 11) Трач — 5, 12) Кузнеців О. — 5, 13) І. Павловський — 5,
14) Ярмола — 5, 15) Горбань — 5, 16) М. Кантор — 10, 17) Возняк — 5.

(м. п.) Зв'язковий Кузнеців.

За Секретаря І. Павловського.

За згідність:

Секретарь Відділу УЦК в Плотичному І. Толочний.

* * *

Управа Відділу УЦК в Біловіжжі сердечно дякує всім тим, що прибули на свято в 12-ту річницю смерті Головного Отамана Симона Петлюри, всім тим, що положили

свою працю при організації цього свята а з'окрема п. Захарчукові за вишколення дитячого хору та оркестри, п. М. Стопневичові за навчання дітей віршів і декламацій та жіноцтву Відділу за працю покладену підчас прийняття гостей і організації свята.

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

— Ю. Литвиненко. Запорізм. Національно-політичний світогляд нового покоління. Париж. 1938, ст. 54.

— Мих. Мілько. Чи тільки на Далекосхідні теми. В-во «Ватра». Замість відвертого листа до редакції «Тризубу». Шанхай. 1938. Ст. 36.

— Далекий Схід. Орган Української національної колонії в Маньчжу-Ді-Го. Чч. 1 і 2. 1938 р. Харбін.

— Українська Книга. Місячник присвячений бібліології та бібліофільству. V. 1938. Львів.

— Український Вістник. Церковно-народний часопис. ч. 4. 1938, Картерет. USA.

— Український Вістник. Орган Українського Національного Об'єднання. Ч. 6 за червень 1938. Берлін.

— Церква і народ. ч. 12 1938. з 15 червня. Крем'янець.

— C I L L A S. Publication Bi-Mensuelle No 12-13—136-137. Juin 1938. Bruxelles.

— Bulletin du Bureau de Presse Ukrainien. No 34 (Supplement) 14. 6. 1938. Paris.

— Знамя России. ч. 6. Червень 1938. Прага.

— М. А. Славинский. Національно-государственная проблема в СССР. Bibliotheque du Comité d'Amitié des Peuples du Caucase, du Turkestan et de l'Ukraine. Paris. 1938. ст. 76.

IV УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК

у виданні Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка
накладом Українського Економічного Бюро
з текстом українським і англійським.

ЗМІСТ :

- I. Етнографічна карта.
- II. Людність.
- III. Рух людности.
- IV. Сільське господарство.
- V. Гірництво й Промисел.
- VI. Финанси й Торговля.
- VII. Політична й культурна статистика.
- VIII. Показчик української культури.
- IX. Різне.

Редакційний Комітет: Проф. Д-р В. Кубійович, Ред. Л. Лукасевич, інж. Є. Гловінський.

Головний склад: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка. Львів, Ринок 10.

Замовляти можна вплачуючи зол. 3.— (порто й вартість річника) на конто ПКО 21.776 Ł. Lukaszewicz, Warsazawa.

Ціна цієї книги, яка має 340 сторінок друку найпотрібніших відомостей є тільки зол. 2.50.

В Парижі набувати в «Тризубі».

Ціна 25 фр.

П Л А С Т О В А М О Л О Д Ъ З В Е Р Т А Є Т Ь С Я

до українського громадянства з проханням уможливити влаштування цього літа пластових таборів купівлею на їх користь пластових марок, пластових листівок та журналу «Скоб» з художньою окладинкою, які розіслано для продажу по всіх українських організаціях.

НА УВАГУ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В КРАЮ І НА ЕМІГРАЦІЇ

З нагоди Великого Свята —

950-тиліття Охрищення України-Руси що його обходитиме урочисто увесь Український Народ, — в цьому 1938 році, вийшов друком новий гарний твір нашого відомого українському загалові композитора п. Юрія Пономаренка под назвою :

Г і м н с в . В о л о д и м и р о в і

(на чоловічий хор).

Ця нова річ добре видана друком в Парижі накладом протоієрея Іл. Бриндзана, Настоятеля Української Православної Парафії у Франції. Набувати можна:

У Франції : В Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі — 41,
Rue de la Tour d'Auvergne. Paris 9.

В Польщі : У Представника «Тризуба» п. Липовецького:
Warszawa Wilcza 45. m. 3.

та в Книгарні Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка
у Львові: Львів, Ринок 10.

Ц і н а : у Франції — 5 фр., у Польщі — 1 зол., в Сполучених Штатах Америки та в Канаді — 25 центів.

Кожна Українська Громада чи Гурток, Т-во чи Об'єднання, що готується до величавого цього свята всеукраїнського повинна набути цей твір, що надасться прекрасно для святкування великої в життю Українського Народу події.

Хто любить Батьківщину

Мусить її добре пізнати !

Допоможе в цьому :

ГЕОГРАФІЯ

українських і сумежних земель

під загальною редакцією доц. д-ра В. Кубійовича
при співпраці більшого числа фахівців

512 стор. великого формату, на доброму ілюстраційному папері, прикрашена 420 мапами, діаграмами й ілюстраціями.

Ціна — 28 зол. в полотняній оправі, 30 зол. в півскірній.

ВЕЛИКИЙ

АТЛАС УКРАЇНИ Й СУМЕЖНИХ КРАЇВ

151 багатокольорових карт, 132 статистичних
діаграм, 48 сторінок пояснюючого тексту.

Ціна — 33 зол. в полотняній оправі, 35 зол. в півскірній.

Книжки висилаються тільки по заплаченню — Замовлення :
Український Видавничий Інституту, Львів, Личаківська, 4

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9
Для переказів у Франції : «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Редагує — Комітет

Адміністратор : Іл. Косенко

Le Gérant : M-me Perdritzet